

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля

Юрій БІДЗІЛЯ

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАЛІНГВІСТИКА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Міжнародна журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (Синтаксис) для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «**Міжнародна журналістика**».

Розробник: *Шаповалова Галина Валентинівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 12 від 30 червня 2025 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 9 від 30 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	2-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	4-й	4-й
	Лекції:	
	26 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	26 год.	4 год.
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	53 год.	93 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис) – поглибити знання здобувачів про синтаксичний рівень, специфіку синтаксичної системи сучасної української літературної мови; з'ясувати структуру, зміст і функції основних синтаксичних одиниць; встановити особливості функціонування та використання синтаксичних одиниць у медіатексті; розглянути виражальні можливості синтаксису в журналістському мовленні; удосконалити мовну компетентність здобувачів-міжнародних журналістів, розвинути навички доречного й ефективного застосування синтаксичних ресурсів у процесі текстотворення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні компетентності:

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК14. Здатність спілкуватися, співпрацювати з релевантними та компетентними експертами, представниками інших галузей, різних соціальних груп тощо з метою виконання журналістських завдань.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис) є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК19 Медіалінгвістика (Морфологія)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис) повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	ПР01
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи проведення інформаційної акції.	ПР02
Вільно спілкуватися з професійних питань з представниками медіаспільноти, експертами, спікерами, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11
Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Здобувач вищої освіти здатен раціонально й професійно пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань із медіалінгвістики, зокрема синтаксичного рівня.	ПР01
Здобувач вищої освіти ефективно застосовує знання синтаксичного рівня мови в журналістській діяльності, створює інформаційний медіапродукт міжнародної тематики, зокрема медіатексти усної та письмової форм реалізації, аналізує їх з погляду доречності й правильності застосованих синтаксичних засобів.	ПР02
Вільно володіє українською літературною мовою, зокрема її синтаксичними ресурсами, ефективно їх використовує в усіх видах журналістської діяльності та професійного (усного й письмового) спілкування з представниками української та закордонної медіаспільноти, експертами, спікерами.	ПР11
Має навички створення грамотного журналістського продукту міжнародної проблематики для друкованих, аудіовізуальних, онлайн-медіа відповідно до теми, комунікативної мети, жанрової належності, аудиторного спрямування тощо.	ПР15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (Синтаксис) є: іспит, модульна контрольна, поточне оцінювання на заняттях, яке включає усну чи письмову відповідь, творчі журналістські завдання на вироблення навичок ефективного застосування синтаксичних ресурсів української мови у журналістській практиці, презентації, тестування, участь у дискусіях.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи: 1) *традиційні*: вербальні (лекція, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), візуальні (ілюстрування, демонстрування, метод самостійного спостереження студента), практичні (практичні роботи), загальнонаукові (аналітико-синтетичний метод, індукція, дедукція, порівняння, узагальнення); 2) *інтерактивні методи* (групові проекти, дискусії).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова, що включає: усне опитування, практичні творчі роботи, презентації, онлайнове тестування, участь у дискусіях.

Форма модульного контролю: тестові завдання на освітній платформі Moodle <https://moodle.uzhnu.edu.ua>

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит, оцінка за який може бути підсумковим рейтинговим балом студента за навчання упродовж семестру, що включає бали за роботу на лабораторних заняттях, виконання творчих завдань і за модульні контрольні роботи. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Оцінювання здобувачів вищої освіти також передбачає врахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
5	5	10	10	15	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	40	100
10	10	10	15	15		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття	8	60	8	70
Модульний контроль	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульного контролю

Максимальна оцінка – 40 балів за тести різного рівня складності.

Тестування здійснюється на сайті електронного навчання УжНУ: <https://moodle.uzhnu.edu.ua>

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється на основі двох модульних контролів та інших видів робіт, передбачених робочою програмою.

Якщо здобувач у підсумку набрав 60 і більше балів, то іспит може бути виставлений за результатами поточного оцінювання та модульного контролю. Якщо ж він бажає поліпшити свою оцінку, то складає іспит за всією програмою навчальної дисципліни.

Оцінку «відмінно» (90–100, А) заслугоує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи

особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82–89, В) заслуговує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «добре» (74–81, С) заслуговує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на заліку з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «задовільно» (64–73, D) заслуговує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60–63, E) заслуговує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінку «незадовільно» (35–59, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незадовільно» (0-34, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Синтаксис як розділ медіалінгвістики. Синтаксис словосполучення.

Зміст і предмет синтаксису. Стрижневі поняття, одиниці синтаксису. Розділи синтаксису, його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Відношення словосполучення до слова і речення. Функції словосполучень.

Тема 2. Синтаксичний зв'язок і семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення і речення. Типи словосполучень.

Види синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні. Різновиди словосполучень за будовою та морфологічною природою стрижневого компонента. Типові помилки в побудові словосполучень у журналістському мовленні.

Тема 3. Речення як комунікативна одиниця медіамовлення. Класифікація речень. Просте непоширене речення.

Речення як основна одиниця синтаксису. Співвідношення речення і судження. Основні ознаки речення. Типи речень. Просте двоскладне непоширене речення. Підмет, його різновиди і способи вираження. Присудок: види і способи вираження. Особливості узгодження підмета і присудка.

Тема 4. Просте поширене речення в журналістському мовленні.

Загальна характеристика простого поширеного речення та другорядних членів. Означення, його різновиди та способи вираження. Прикладка. Додаток: різновиди і способи вираження. Обставина, її різновиди та способи вираження в медіатексті.

Тема 5. Односкладні та неповні речення як засіб динаміки та експресії в журналістському мовленні.

Статус односкладних речень. Односкладні речення дієслівного класу. Односкладні речення іменного класу. Особливості вживання односкладних речень у медіаторчості. Загальна характеристика й типи неповних речень в українській мові. Еквіваленти речень: слова-речення, незакінчені речення, звертання-речення. Особливості використання неповних речень та еквівалентів речень у журналістських текстах міжнародної тематики.

Модуль 2

Тема 6. Просте неелементарне речення. Однорідні члени речення в медіа.

Загальна характеристика простого неелементарного речення. Визначення однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. Засоби вираження однорідності. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Розділові знаки при однорідних компонентах. Типові помилки в побудові однорідного ряду в медіамовленні журналістів-міжнародників.

Тема 7. Речення з відокремленими членами, особливості їх функціонування в журналістському тексті міжнародної проблематики.

Загальна характеристика відокремлених членів речення. Синтаксичні умови відокремлення другорядних членів. Відокремлені означення та прикладки у структурі простого речення. Речення з відокремленими додатками. Відокремлені обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки при відокремлених членах речення. Типові помилки в журналістському тексті при побудові речень із відокремленими членами.

Тема 8. Модальні й адресні компоненти речення в медіатексті..

Загальна характеристика і класифікація вставних компонентів речення. Вставлені конструкції та їх функції в реченні. Розділові знаки при вставних і вставлених конструкціях. Звертання: види і роль у журналістській творчості. Розділові знаки при звертаннях.

Тема 9. Диференційні ознаки та макротипи складного речення. Складнопірядне речення в медійній аргументації.

Визначальні риси складних речень та їх основні макротипи. Типи пірядних частин та засоби пірядного зв'язку. Причинно-наслідкові, з'ясувальні та означальні відношення в складнопірядних конструкціях. Роль складнопірядних речень у медіамовленні. Типові синтаксичні помилки в журналістських текстах на рівні побудови складнопірядних конструкцій.

Тема 10. Складносурядні й безсполучникові конструкції в журналістських текстах міжнародної проблематики.

Єднальні, протиставні, розділові відношення у складносурядних реченнях. Семантика безсполучникового зв'язку. Інтонаційні особливості та пунктуація в складносурядних і складних безсполучникових реченнях. Роль ССР і СБР у медіатексті.

Тема 11. Поліпредикативні структури й змістова компресія в цифрових медіа.

Багатокомпонентні складні речення. Розщеплення складних конструкцій у новинних текстах малих форм. Синтаксична динаміка, фрагментація і ритм журналістського мовлення в цифрових медіа.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	усього	у тому числі				
Лекції		Практичні семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
<i>Модуль 1</i>						
Тема 1. Синтаксис як розділ медіалінгвістики. Синтаксис словосполучення.	6	2		2		2/4
Тема 2. Синтаксичний зв'язок і семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення і речення. Типи словосполучень.	8	2		2		4/7
Тема 3. Речення як комунікативна одиниця медіамовлення. Класифікація речень. Просте непоширене речення.	8	2		2		4/7
Тема 4. Просте поширене речення в журналістському мовленні.	12	4/2		2		6/10
Тема 5. Односкладні та неповні речення як засіб динаміки та експресії в журналістському мовленні.	9	2		2		5/7
Разом за модулем 1.	43	12/2		10		21 /35
<i>Модуль 2</i>						
Тема 6. Просте неелементарне речення. Однорідні члени речення в медіа.	10	2		2		6/12

Тема 7. Речення з відокремленими членами, особливості їх функціонування в журналістському тексті міжнародної проблематики.	12	2/2		2 /2		8/14
Тема 8. Модальні й адресні компоненти речення в медіатексті.	10	2 /2		2		6/10
Тема 9. Диференційні ознаки та макротипи складного речення. Складнопідрядне речення в медійній аргументації.	12	4/2		4/2		4/7
Тема 10. Складносурядні й безсполучникові конструкції в журналістських текстах міжнародної проблематики.	10	2		4		4/7
Тема 11. Поліпредикативні структури й змістова компресія в цифрових медіа.	8	2		2		4/8
Разом за модулем 2.	62	14/6		16/4		32/58
Разом	105	26 /8		26/4		53 /93

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Синтаксис як розділ медіалінгвістики. Синтаксис словосполучення.	2	
2.	Синтаксичний зв'язок і семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення і речення. Типи словосполучень.	2	
3.	Речення як комунікативна одиниця медіамовлення. Класифікація речень. Просте непоширене речення.	2	
4.	Просте поширене речення в журналістському мовленні.	2	
5.	Односкладні та неповні речення як засіб динаміки та експресії в журналістському мовленні.	2	
6.	Просте неелементарне речення. Однорідні члени речення в медіа.	2	
7.	Речення з відокремленими членами, особливості їх функціонування в журналістському тексті міжнародної проблематики.	2	2
8.	Модальні й адресні компоненти речення в медіатексті.	2	
9.	Диференційні ознаки та макротипи складного речення. Складнопідрядне речення в медійній аргументації.	4	2
10.	Складносурядні й безсполучникові конструкції в журналістських текстах міжнародної проблематики.	4	
11.	Поліпредикативні структури й змістова компресія в цифрових медіа.	2	
	Разом	26	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	З історії синтаксичних досліджень.	2	4

2.	Диференційні ознаки мінімальної синтаксичної одиниці, словосполучення і речення. Особливості словосполучення як одиниці синтаксису, його зв'язок зі словом і реченням.	4	7
3.	Обов'язкові ознаки речення як комунікативної одиниці. Класифікація речень за модальністю, емоційністю, структурними особливостями, специфіка їх функціонування в журналістському тексті.	4	7
4.	Поширювати мінімальної структурної схеми речення: різновиди та способи вираження в журналістському тексті міжнародної тематики. Законспектувати: Тепла О. Синтаксичні анормативи у текстах інтернет-видань. <i>Communication Studies. Соціальні комунікації</i> , том 25, № 1, 2021. С.113–116. https://philologicalscience.com.ua/uk/journals/tom-6-1-2021/sintaksic-hni-anormativi-u-tekstakh-internet-vidan	6	10
5.	Проблема визначення статусу односкладних речень, їх класифікація й роль у медіамовленні.	5	7
6.	Однорідні члени речення в журналістському тексті, присвяченому питанням міжнародного життя. Вимоги до побудови однорідного ряду.	6	12
7.	Особливості функціонування в медіатексті речень з відокремленими членами. Типові помилки в побудові синтаксичних конструкцій з відокремленнями в медійній практиці журналістів-міжнародників.	8	14
8.	Види та роль вставних і вставлених конструкцій у журналістському тексті. Місце звертань у медіамовленні.	6	10
9.	Класифікація складних речень. Особливості й роль складнопідрядних речень у медіамовленні.	4	7
10.	Особливості вживання ССР та СБР у журналістських текстах міжнародної проблематики.	4	7
11.	Синтаксична специфіка новинних журналістських текстів у новітніх медіа.	4	8
	Разом	53	93

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: персональний комп'ютер / ноутбук / смартфон, проєктор. Сервіси Google (Gmail, Meet, Chat, Presentation), сайт електронного навчання УжНУ <https://moodle.uzhnu.edu.ua/>.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови: Підручник. К.: ВЦ «Академія», 2010.
2. Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посіб. Київ, 2021.
3. Медіалінгвістика (Синтаксис складного речення) / Укл. Г. І. Гецько. Ужгород, 2024.

4. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. К.: Знання, 2013.
5. Шаповалова Г. Медіалінгвістика (Синтаксис простого речення). Ужгород, 2024.

Допоміжна література

6. Арібжанова І. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2016.
7. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посіб. К.: Вища школа, 2005.
8. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К.: КММ, 2019.
9. Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В. Синтаксис сучасної української мови: Схеми і таблиці: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2003.
10. Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: навчальний посібник. Львів: Світ, 2005.
11. Дудик П. С. Просте ускладнене речення. Вінниця, 2002.
12. Дудик П. С., Литовченко В. М. Сучасна українська мова: Завдання і вправи: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2007.
13. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011.
14. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис. Донецьк, 2001.
15. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К.: Либідь, 1995.
16. Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого речення. К.: ПП Я. Січовик, 2006.
17. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси : Вид-во Чабаненко Ю. А., 2011.
18. Сучасна українська літературна мова / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. К.: Либідь, 2005.
19. Сучасна українська літературна мова: підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; за ред. А. П. Грищенка. [3-є вид., перероб. і допов.]. К.: Вища школа, 2002.
20. Сучасна українська мова. К.: Академія, 2006.
21. Український правопис. К.: Наукова думка, 2019.
22. Шаповалова Г. В. Динамічні процеси в сучасному медіатексті: аспекти і перспективи вивчення. Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства: Зб. наук. праць (Ужгородський державний університет Міносвіти України). Ужгород, 2005. Вип. 9: Українська література в загальноєвропейському контексті. С. 439–444.
23. Шаповалова Г. В. Експресивні словосполучення як інструмент образного мислення журналіста. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологічна. Ужгород, 2003. Вип. 8. С. 128–133.
24. Шаповалова Г. В. Мова сучасних українських мас-медіа: навч.-методич. посіб. Ужгород, 2008.

25. Шаповалова Г., Шебештян Я. Лінгвістичний аналіз тексту у вивченні дисциплін медіалінгвістичного циклу: навч.-методич. посібник. Ужгород, 2024. 46 с.
26. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Український медіатекст як невід’ємна частина сучасного публіцистичного мовлення. Мова. Суспільство. Журналістика: Збірник матеріалів і тез XXIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування й розвитку української мови «Мова. Суспільство. журналістика» (Київ, 2 листопада 2018). К., 2018. С. 63–65.
27. Шаповалова Г., Шебештян Я., Путрашик В. Засади лінгвістичного аналізу медіатексту. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. С. 41–46.
28. Шебештян Я., Шаповалова Г. Відображення місцевого колориту в сучасних закарпатських медіа. *Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття* : монографія. / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі, Г. В. Шаповалової, Я. М. Шебештян. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 470–496.
29. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. К.: ВЦ «Академія», 2004 (Альма-матер).
30. Юшук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2005.
31. Яцимірська М. Термінологічно-понятійний мінімум студента-журналіста. Львів: ПАІС, 2008.

Довідкова література

32. Бибик С. П., Сюта Г. М. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / за ред. С. Я. Єрмоленко. Харків: Фоліо, 2006.
33. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.: Ірпінь, ВТФ «Перун», 2001.
34. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. К.: Наукова думка, 2004.
35. Довідник з культури мови / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, Н. М. Сологуб та ін.; за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Вища школа, 2005.
36. Етимологічний словник української мови: у 7 т. К.: Наукова думка, 1982-2012. Т. 1–6.
37. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Либідь, 2001.
38. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012.
39. Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних синонімів української мови. К.: Довіра, 2004.
40. Медіалінгвістика: словник термінів і понять / Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов; за ред. Л. І. Шевченко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014.
41. Новий словник епітетів української мови / С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, С. П. Бибик; за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Грамота, 2012.
42. Полюга Л. М. Повний словник антонімів української мови. К.: Довіра, 2006.
43. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Закарпаття», 2007.
44. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. К.: Рідна мова, 2000.
45. Словник синонімів української мови: у 2 т. К.: Наукова думка, 1999–2000.
46. Словник української мови: у 20 т. К., 2010–2024. Т. 1–15.
47. Словник фразеологізмів української мови. К.: Наукова думка, 2003.
48. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. К.: Знання, 2006.
49. Сюсько М. І., Шебештян Я. М. Словник невідмінюваних в українській мові іменників. Ужгород: Гражда, 2017.
50. Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. [3-ге вид., зі змінами і доп.]. К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2007.

51. Яцимирська М. Г. Сучасний медіатекст: Словник-довідник. Львів: ПАІС, 2005.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

52. Електронна бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://journalib.univ.kiev.ua/>
53. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
54. Наукова бібліотека Ужгородського національного університету <https://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
55. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника: <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/>
56. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua>
57. Сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» <https://moodle.uzhnu.edu.ua/>
58. Словник української мови: в 11-ти томах <https://sum.in.ua/>
59. Словник української мови: у 20-ти томах <https://sum20ua.com/?wordid=0&page=0>
60. Словники України on-line: український лінгвістичний портал. <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>